

Sygn. akt VI Gz 16/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: (...) S.A. w J.

przeciwko: (...). Sp. z o.o. w likwidacji w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 25 września 2015 r., sygn. akt V GNc 956/15 w przedmiocie niewłaściwości Sądu Rejonowego w Rzeszowie

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 września 2015 r., sygn. akt

V GNc 956/15 Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie ,Wydział XV Gospodarczy.

W pisemnych motywach powyższego stwierdził, iż stosownie do art. 187 § 1 pkt 2 kpc pozew winien zawierać w miarę potrzeby okoliczności faktyczne uzasadniające właściwość sądu.

Mając na uwadze powyższe podał, że w niniejszej sprawie powód nie wykazał właściwości przemiennej Sądu Rejonowego w Rzeszowie. Podniósł, iż według powoda Sąd Rejonowy w Rzeszowie jest właściwy z uwagi na treść art. 34 kpc w zw. z art. 454 kc ,a to w związku z faktem, że spełnienie świadczenia mogło nastąpić na rachunek bankowy powoda prowadzony przez (...) Oddział w R..

W tych okolicznościach Sąd Rejonowy naprowadził, że miejsce wykonania umowy o którym mowa w art. 34 kpc ocenić należy według przepisów prawa materialnego to jest - art. 454 kc. Co do zasady świadczenie pieniężne powinno być spełnione w miejscu zamieszkania wierzyciela lub w siedzibie wierzyciela w chwili spełnienia świadczenia. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 14.02.2002r. (III CZP 81/01) i „uznanie siedziby banku prowadzącego rachunek wierzyciela za miejsce spełnienia świadczenia przemienne jest dopuszczalne tylko w tych wypadkach, w których obie strony wyraziły zgodę na zapłatę na określony rachunek wierzyciela”. Nadto Sąd Najwyższy wskazał że „ samo wskazanie dłużnikowi przez wierzyciela rachunku bankowego, na który ma zapłacić, nie rozstrzyga o miejscu spełnienia świadczenia” . Powyższe musi prowadzić do wniosku, że aby miejscowość w której ma siedzibę oddział

banku prowadzący rachunek wierzyciela mogła być uznana za miejsce spełnienia świadczenia konieczna jest zgoda obu stron w tej mierze.

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Poznaniu (sygn. akt I ACa 842/03, OSA 2005/3/15). W uzasadnieniu orzeczenia czytamy: „określeniu właściwości miejscowej sądu według miejsca spełnienia dochodzonego oświadczenia może uwzględnić miejsce siedziby banku wierzyciela wówczas tylko kiedy strony wyraziły zgodę (w sposób bezpośredni lub dorozumiany) na dokonanie zapłaty na miejscowym w określeniu banku rachunku wierzyciela”.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy w Rzeszowie zauważył, że z dołączonych dokumentów do pozwu poza fakturą i wezwaniem do zapłaty , a więc dokumentami jednostronnie wystawionymi przez powoda nie wynika choćby domniemanie zgody pozwanego na spełnienie świadczenia na rachunek bankowy prowadzony przez oddział banku w R..

W tych okolicznościach Sąd Rejonowy na zasadzie art. 30 w zw. z art. 200 § 1 kpc orzekł jak w sentencji postanowienia.

Powyższe orzeczenie zaskarżył w całości powód wnosząc o jego uchylenie. Zarzucił mu obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 202 kpc poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie poprzez podjęcie badania swej niewłaściwości przed doręczeniem pozwu pozwanemu, a tym samym bez zarzutu pozwanego zgłoszonego przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy;

- obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 187 § 1 pkt 2 kpc poprzez uznanie, że powód nie wskazał okoliczności faktycznych uzasadniających właściwość Sądu w sytuacji, gdy powód w pozwie, w sposób jednoznaczny wskazał na podstawie art. 34 kpc i art. 454 kc z uwagi na miejsce wykonania zobowiązania – m- Bank (...) tj. rachunek bankowy dla którego właściwym jest Sąd Rejonowy w Rzeszowie;

- obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 454 kc poprzez jego błędną interpretację i uznanie, że do przyjęcia właściwości Sądu Rejonowego w Rzeszowie konieczna jest zgoda obu stron;

- błąd w ustaleniach faktycznych przejęty za podstawę orzeczenia polegający na przyjęciu przez Sąd Rejonowy, że z dołączonych do pozwu dokumentów nie wynika choćby domniemana zgoda pozwanego na wskazany przez powoda rachunek bankowy w sytuacji gdy z dowodu w postaci porozumienia z dnia 26.08.2014r. zaakceptowanego przez pozwanego wynika jednoznacznie, że pozwany wyraził zgodę na zapłatę należności na wskazany przez powoda rachunek bankowy.

W pisemnych motywach złożonego środka zaskarżenia odniósł się do przywołanych przez Sąd Rejonowy orzeczeń wskazując, iż zapadły one w odmiennych stanach faktycznych i nie będą miały zastosowania w niniejszej sprawie. Przywołał natomiast inne orzeczenia Sądu Najwyższego, które dotyczyły rozliczeń bezgotówkowych, wskazując przy tym, iż w niniejszej sprawie z takim przypadkiem mamy do czynienia.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Zażalenie powoda zasługuje na uwzględnienie, choć nie wszystkie zarzuty podniesione w zażaleniu są zasadne.

Mając na uwadze treść podniesionych przez powoda zarzutów należy na wstępie wskazać, że Sąd Rejonowy wydał zaskarżone postanowienie mając na uwadze zarzut pozwanego co do braku podstaw dla właściwości miejscowej

Sądu Rejonowego w Rzeszowie podniesionego przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty, który wpłynął do Sądu I instancji w dniu 15.05.2015r. (k. 24-25).

W tej sytuacji zarzut powoda dotyczący naruszenie art. 202 kpc nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się zaś do pozostałych zarzutów na początku należy podnieść , iż właściwość przemienna polega na tym, że miejscowo właściwy w określonej kategorii spraw jest zarówno sąd właściwości ogólnej, jak i sąd określony w przepisach art. 32-37 kpc., a wybór sądu, przed który ma być wytoczone powództwo należy do powoda. Powód

wytaczając powództwo przed sąd inny, niż wyznaczony miejscem zamieszkania czy siedzibą pozwanego, powinien w pozwie podać okoliczności uzasadniające właściwość sądu według przepisów o właściwości przemiennej (komentarz do art. 34 kpc. [w:] J. Bodio i inni, Oficyna 2008, wyd. III). Stanowisko takie wyraził także Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 9.06.2005r. III CZP 28/05, OSNC 2006/4/61 . Wprawdzie w uzasadnieniu w/w uchwały Sąd Najwyższy wskazał, iż przytoczenie okoliczności uzasadniających właściwość sądu nie zawsze musi mieć charakter wyodrębnionej jednostki redakcyjnej, to Sąd ten wcześniej podkreślił, iż gdy z dołączonych do pozwu dokumentów wynikają okoliczności uzasadniające właściwość przemienną sądu, do którego pozew wniesiono, zachodzi potrzeba wskazania ich w treści pozwu.

Powód w pozwie wprost wskazał ,że właściwość Sądu Rejonowego w Rzeszowie wynika z art. 34 kpc i 454 kc gdyż dochodzi świadczenia pieniężnego , które miało być spełnione na rachunek (...). R. , przywołując orzeczenie SN z dnia 3.12.1897r, II CZ 162/87.

W związku z tym ocenę powyższego należy zacząć od tego ,że miejscem spełnienia umowy w rozumieniu art. 34 kpc nie jest miejsce gdzie umowa w ogólności miała zostać wykonana, ale miejsce , gdzie miała być wykonana konkretna czynność, której wykonania się dochodzi (por. uzasadnienie uchwały SN z dnia 14.02.2002r, III CZP 81/01, post. SN z dnia 8.07.1981r, II CZ 87/81). Ponadto stosownie do treści art. 34 kpc miejsce wykonania umowy określa się według założeń prawa materialnego (art. 454 kc), przy czym przy ustalaniu właściwości sądu rozstrzygające znaczenie może mieć miejsce wykonania umowy jako całości , albo też tylko miejsce wykonania poszczególnych zobowiązań z niej wynikających. W związku z tym miejsce to może być odmienne dla każdej ze stron umowy zarówno w stosunku do wszystkich zobowiązań wynikających z umowy ,jak i do każdego zobowiązania z osobna. Dlatego też w ramach jednego stosunku umownego może mieć miejsce właściwość kilku sądów (podobnie SA w Poznaniu z dnia 8.07.2013r, I ACz 1075/13, SA w K. z dnia 17.06.1992, I ACz 268/92).

Ponadto zgodnie z treścią art. 454par 1 kc miejscem spełnienia świadczenia , który to termin utożsamia się z miejscem wykonania zobowiązania jest przede wszystkim miejsce oznaczone w umowie, a jeżeli w umowie tego nie wyrażono, ani nie wynika ono z właściwości zobowiązania , miejscem tym jest miejsce, gdzie w chwili powstania zobowiązania dłużnik miał miejsce zamieszkania lub siedzibę (dług oddawczy); jednakże świadczenie pieniężne powinno być spełnione (wykonane) w miejscu zamieszkania lub siedziby wierzyciela

w chwili spełnienia świadczenia (dług oddawczy); jeżeli wierzyciel prowadzi przedsiębiorstwo i zobowiązanie ma związek z tym przedsiębiorstwem,

o miejscu spełnienia świadczenia rozstrzyga siedziba przedsiębiorstwa.

Określone w art. 454 par.2 kc miejsce spełnienia świadczenia należy rozumieć

w ten sposób , że świadczenie pieniężne powinno być spełnione w zasadzie

w miejscu zamieszkania lub siedzibie wierzyciela.

W tym miejscu należy zauważyć ,że kodeks cywilny nie rozróżnia świadczeń pieniężnych gotówkowych i bezgotówkowych .Świadczenie pieniężne bezgotówkowe wykonywane jest w następstwie bankowego rozliczenia pieniężnego. Za miejsce spełnienia takiego świadczenia uznać należy siedzibę banku czy jego oddziału , który prowadzi rachunek wierzyciela i Sąd Okręgowy niniejszy pogląd podziela (podobnie A. S. , Bankowe rozliczenie pieniężne, a świadczenia pieniężne, Radca Prawny 2000, nr 2, s. 65).

W tej sytuacji skoro powód dochodził zapłaty za wykonaną usługę promocyjną określoną w porozumieniu z dnia 26.08.2014r, a więc długu oddawczego płatnego według zasad określonych w przedmiotowym porozumieniu właściwość Sądu Rejonowego w Rzeszowie jest oczywista.; szczególnie ,że pozwana nie kwestionowała zapisu pkt.2 porozumienia dotyczącego zasad zapłaty należnego powódce wynagrodzenia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy w oparciu

o przepisy art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc orzekł jak w sentencji postanowienia.

W zakresie kosztów orzeczenie zostanie wydane na podstawie art. 108 par 1 kpc.